

فصول في الصيام والتراويح والزكاة

Avsnitt om fastan, Tarâwih & allmosan

Av

Imâm, Faqîh, Allâmah och Shaykh
Muhammad bin Sâlih bin ʿUthaymîn (d. 1421)

Översättning: www.darulhadith.com

COPYRIGHT 2016 DARULHADITH.COM

ALLT MATERIAL PÅ DENNA WEBBSIDA ÄR SKYDDAT AV UPPHOVSRÄTTSLAGEN

Innehållsförteckning

Förord	5
Fastans dom	6
Fastans visdomar och fördelar	8
Sjuklingens och resenärens fasta	10
Fastbrytande faktorer	14
Tarâwîh	18
Allmosan och dess fördelar	20
Allmosans berättigade målgrupper	26
Zakât-ul-Fitr	29

Egna anteckningar

Lov och pris tillkommer Allâh. Vi lovprisar Honom och ber Honom om hjälp och förlåtelse. Vi söker skydd hos Allâh från våra själars ondska och dåliga handlingar. Den Allâh vägleder, kan ingen missleda, och den Allâh missleder, kan ingen vägleda. Jag vittnar att det inte finns någon sann gud utom Allâh och jag vittnar att Muhammad är Hans slav och sändebud. Må Allâh hylla och sända fred över honom, hans ätt, hans följeslagare och alla som följer dem rättmätigt fram till Domedagen.

Vidare:

I samband med den välsignade månaden Ramadhâns advent presenterar jag följande avsnitt för våra muslimska bröder. Jag ber Allâh (ta'âlâ) att arbetet utförs uppriktigt för Allâhs sak, stämmer överens med Hans föreskrift och gagnar Hans skapelser. Han är givmild och generös.

Det första avsnittet: Fastans dom

Det andra avsnittet: Fastans visdomar och fördelar

Det tredje avsnittet: Sjuklingens och resenärens fasta

Det fjärde avsnittet: Fastbrytande faktorer

Det femte avsnittet: Tarâwîh

Det sjätte avsnittet: Allmosan och dess fördelar

Det sjunde avsnittet: Allmosans berättigade målgrupper

Det åttonde avsnittet: Zakât-ul-Fitr

Fastans dom

Fastan i Ramadhân är en plikt som är bekräftad i Qur'ânen och Sunnah och av samstämmigheten. Allâh (ta'âlâ) sade:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ أَيَّامًا
مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ
طَعَامُ مَسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ شَهْرُ
رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمُ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

”Troende! Det är en plikt för er att fasta, liksom det var en plikt för dem som levde före er så att ni fruktar. [Fastan skall vara] ett begränsat antal dagar. Men den av er som är sjuk eller på resa [skall fasta senare] under motsvarande antal dagar och de som har möjlighet skall som offer ge en nödställd att äta. Och den som självmant gör gott utöver vad plikten bjuder, [skall finna att] detta kommer honom själv till godo. Och fastan är för ert väl – om ni bara visste! För att ge människorna vägledning [inleddes] i månaden Ramadhân uppenbarelsen av Qur'ânen i vilken vägledningen klargörs och en måttstock ges med vilken rätt kan mätas och skiljas från orätt. Den av er som ser månens nytändning skall fasta månaden ut. Men den som är sjuk eller [stadd] på resa [skall fasta därefter] under motsvarande antal dagar. Allâh vill göra det lätt - inte tungt - för er. Håll [fastan under den föreskrivna] perioden och prisa Allâh som har väglett er så att ni visar tacksamhet.”¹

Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade:

¹ 2:183-185

”Islam är byggt på fem: Trosbekännelsen att det inte finns någon sann gud utom Allâh och att Muhammad är Allâhs sändebud, bönen, allmosan, vallfärden till Allâhs hus och fastan i Ramadhân.”²

Hos Muslim står det:

”... fastan i Ramadhân och vallfärden till Allâhs hus.”³

Muslimerna är enade om fastans plikt i Ramadhân. Således är han som förnekar den plikten en otrogen avfälling som skall krävas på ånger. Antingen ångrar han sig och accepterar dess plikt eller också avrättas han som en hedning.

Fastan i Ramadhân blev en plikt två år efter utvandringen. Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) fastade Ramadhân nio gånger. Varje könsmogen och sinnesfrisk muslim är skyldig att fasta. Den otrogne är inte ålagd att fasta. Och om han skulle fasta så är hans fasta inte giltig förrän han konverterar till islam.

Den minderårige är inte heller ålagd att fasta förrän han blir könsmogen. Följande symptom kännetecknar könsrodnaden:

1 – Femtonårsåldern.

2 – Könshår.

3 – Utlösning.

4 – Månadscykel.

När barnet upplever något av de omnämnda symptomen så har det blivit könsmoget. Men även om barnet är minderårigt skall det beordras att fasta så länge det klarar av det och inte skadas av fastan. Syftet med barnets fasta är att det skall vänjas vid den. Personen som har förlorat sitt förstånd på grund av galenskap, förändring i hjärnan eller något annat är inte ålagd att fasta. Han som är så pass gammal att han är dement och saknar urskiljningsförmåga är varken ålagd att fasta eller mata.

² al-Bukhârî (8) och Muslim (16).

³ Muslim (16).

Fastans visdomar och fördelar

Ett av Allåhs (ta'âlâ) namn är al-Hakîm, den Vise. Den Vise är Han som besitter visdom. Visdom innebär att bemästra allt och lägga saker och ting på rätt plats. Att Allâh (ta'âlâ) heter så fordrar att allt som Han skapar eller föreskriver är ytterst vist. Vissa inser det, andra gör det inte.

Fastan som Allâh har föreskrivit och befallt består av väldiga visheter och stora fördelar däribland:

1 – Fastan är en dyrkan. Slaven närmar sig sin Herre genom att lämna det som han vanligtvis tycker om av mat, dryck och intimitet bara för att vinna sin Herres välbehag och paradiset. Det bevisar att han prioriterar Herrens välbehag och det efterkommande livet framför sina egna nöjen och det jordiska.

2 – Fastan medför gudsfruktan om fastaren uppfyller sin fastas plikter. Allâh (ta'âlâ) sade:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

”Troende! Det är en plikt för er att fasta, liksom det var en plikt för dem som levde före er så att ni fruktar.”⁴

Fastaren är ålagd att frukta Allâh (‘azza wa djall). Gudsfruktan innebär att utföra Hans påbud och avstå från Hans förbud. Det är nämligen den största meningen med fastan. Syftet med fastan är inte att fastaren skall plågas av hunger, törst och avsaknad intimitet. Profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) sade:

”Allâh har inget behov av att en person låter bli att äta och dricka om han inte lämnar lögn och handlingar enligt den och synder.”⁵

Rapporterad av al-Bukhârî.

⁴ 2:183

⁵ al-Bukhârî (1903).

Lögn omfattar allt förbjudet tal som är osanning, baktal, förtal och dylikt. Handlingar utmed den innebär allt som är ett angrepp mot människorna såsom bedrägeri, svindleri, slag, stöld och dylikt. Det inkluderar allt som är förbjudet att lyssna till såsom förbjudna sånger och musik.

Synder är idioti och allt som motstrider sunt förnuft inom tal och handling.

Om fastaren praktiserar denna vers och denna hadîth så kommer fastan att uppfostra hans själ, rena hans karaktärer och korrigerar hans uppförande. Följaktligen kommer fastan att ha påverkat honom avsevärt mot slutet av månaden sett till hans själ, karaktärer och uppförande.

3 – Den rike inser Allåhs gåva som han har fått då han har möjlighet att äta och dricka vad han vill och ha intimitet på ett lovligt sätt. Således skall han tacka Allåh för denna gåva och tänka på sin fattige broder som inte har samma möjlighet. Till följd därav skall han förse honom med välgörenhet och behandla honom väl.

4 – Fastan tränar själen disciplin så att den kan tyglas och förses med vad som gagnar den i de båda livet. Fastan skyddar människan mot ett djuriskt beteende som inte kan avhålla sig från begär och frestelser. Fastan gagnar nämligen själen.

5 – Fastan medför även medicinska fördelar. Kroppen förses med mindre mat och matsmältningsorganen passar då på att ta igen sig under en bestämd period. Likaså likvideras skadliga överflödigheter och vätskor med mera.

Sjuklingens och resenärens fasta

Allâh (ta'âlâ) sade:

وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ

”Men den som är sjuk eller [stadd] på resa [skall fasta därefter] under motsvarande antal dagar. Allâh vill göra det lätt - inte tungt - för er.”⁶

Det finns två typer av sjuklingar:

Den första: Sjukling som lider av en kronisk sjukdom liksom cancer. I det här fallet är sjuklingen inte ålagd att fasta eftersom sjukdomen är kronisk. Istället skall han dagligen ge mat till en fattig person. Ett alternativ är att han samlar alla fattiga på en gång och ger dem kvällsmat eller lunch. Så gjorde Anas bin Mâlik (radhiya Allâhu 'anh) när han hade blivit gammal. Ett annat alternativ är att han ger 510 gram fint vete till en fattig person för varje dag som inte fastades. Om han därtill ger kött eller fett så är det bara bra. Samma dom gäller den inkapable gamlingen.

Den andra: Sjukling som inte lider av en kronisk sjukdom liksom feber. Här finns tre fall:

1 – Fastan varken besvärar eller skadar sjuklingen.

Härmed är det obligatoriskt att fasta eftersom ingen ursäkt finns.

2 – Fastan besvärar sjuklingen utan att skada honom.

Härmed är det föraktfullt att fasta eftersom han låter bli att godta Allâhs (ta'âlâ) lättnad och utsätter sig själv för svårigheter.

3 – Fastan skadar sjuklingen.

Härmed är det förbjudet att fasta eftersom han utsätter sig själv för skada. Allâh (ta'âlâ) sade:

⁶ 2:185

وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا

”Och döda inte er själva! Allâh har visat er stor nåd!”⁷

وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ

”Och låt inte era egna händer medverka till er undergång.”⁸

Profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) sade:

”Ingen skada, ingen skadegörelse.”⁹

Rapporterad av Ibn Mâdjah och al-Hâkim.

an-Nawawî sade:

”Den rapporteras via flera vägar som stärker varandra.”

Sjuklingen vet ifall sjukdomen skadar honom genom att känna på sig själv eller genom pålitliga läkare. Den sjuke som har den sortens sjukdom skall ta igen de missade dagarna när han blir frisk. Om han dör innan han blir frisk avtar hans plikt.

Det finns två typer av resenärer:

Den första: Resenären som reser för att undkomma fastan. Härmed är han fortfarande skyldig att fasta. Knep får inte Allâhs plikter att sluta gälla.

Den andra: Resenären som inte avser det. Här finns tre fall:

1 – Resan besvärar fastaren oerhört mycket.

Härmed är det förbjudet för honom att fasta. I samband med erövringen av Makkah fastade profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) varpå han fick reda på att vissa

⁷ 4:29

⁸ 2:159

⁹ Ibn Mâdjah (2341), Ahmad (5/327) och al-Hâkim (2345) som autentiserade den och adh-Dhahabi höll med.

människor besvärades av fastan och att de bara väntade på vad han skulle göra. Följaktligen, efter 'Asr, bad han om ett kärl vatten och började dricka medan människorna tittade på. Då sades det till honom att vissa människor fastar fortfarande varefter han sade:

”De där är trotsarna, de där är trotsarna.”¹⁰

Rapporterad av Muslim.

2 – Resan besväras inte fastaren oerhört mycket.

Härmed är det föraktfullt att fasta eftersom han låter bli att godta Allâhs (ta'âlâ) lättnad och utsätter sig själv för svårigheter.

3 – Resan besväras inte fastaren.

Härmed får han göra det han tycker är lättast. Allâh (ta'âlâ) sade:

يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ

”Allâh vill göra det lätt - inte tungt - för er.”¹¹

Viljan här syftar på en önska.

Om han ser likadant på dem båda är det bättre att han fastar eftersom det var profetens (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) praxis. Muslim rapporterade i sin ”as-Sahîh” att Abûd-Dardâ' (radhiya Allâhu 'anh) sade:

”Vi reste tillsammans med Allâhs sändebud (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) i Ramadhân i en så fruktansvärd hetta att vi fick lägga våra händer ovanpå våra huvuden. De enda som fastade av oss var Allâhs sändebud (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) och 'Abdullâh bin Rawâhah.”¹²

Den resande är resande från och med att han lämnar sin hemort till dess att han återvänder till den. Även om han vistas i en ort under en längre period så är han

¹⁰ Muslim (1114).

¹¹ 2:185

¹² Muslim (1122).

resande så länge han avser att åka tillbaka när hans ändamål är avklarat. Ty resans tidsfrist har inte rapporterats från profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam). I princip förblir resan och dess domar till dess att motsatsen bevisas.

Det spelar ingen roll om resan är tillfällig i form av vallfärd, 'umrah, besök och affärer eller om den är kontinuerlig i form av taxifärder eller lastbilsfärder. När de lämnar sina hemorter så är de resande och får därmed göra allting som de resande får göra av att låta bli att fasta, korta bönerna som är fyra Raka'ât och slå ihop Dhuhur och 'Asr samt Maghrib och 'Ishâ' vid behov. Om det är lättare för dem att låta bli att fasta så är det bättre för dem att inte fasta. Istället får de ta igen dagarna på vintern. Dessa chaufförer har ju sina hemorter. När de befinner sig i dem är de boende och får rätta sig efter de boendes regler. Och när de reser är de resenärer och får rätta sig efter resenärernas regler.

Fastbrytande faktorer

De fastbrytande faktorerna är sju:

Den första: Samlag som innebär att penisen tränger in i vaginan eller analen. Så fort fastaren inleder samlaget bryts fastan. Om det är dagtid i Ramadhân så måste han även sona stort på grund av den stora synden. Boten går först och främst ut på att frige en slav. Om det inte är möjligt får personen fasta två oavbrutna månader. Om det inte heller är möjligt får personen mata sextio fattiga människor. Så lyder domen om han är ålagd att fasta. Skulle han inte vara ålagd att fasta – såsom resenären – så är han endast ålagd att ta igen dagen utan att sona.

Den andra: Utlösning via petting, kyssar, kramar och dylikt. Han är dock inte ålagd något om han kysser sin hustru utan att få utlösning.

Den tredje: Mat och dryck. Fastan bryts om mat eller dryck sväljs oavsett om det sker via munnen eller näsan. Det spelar ingen roll vilken typ av mat eller dryck som sväljs. Fastaren får inte heller dra in rökelse så att de går in i kroppen. Ty rök består av partiklar. Dock är ingen skada skedd att lukta på dofter.

Den fjärde: Mat- och vätskeersättning såsom infusion. Andra injektioner bryter inte fastan oavsett om de ges i venerna eller musklerna.

Den femte: Blodtömning såsom koppning, åderlåtning och annat som påverkar kroppen liksom koppningen gör. Fastan bryts dock inte om lite blod förloras, som exempelvis blodprov, därför att det försvagar inte kroppen liksom koppningen gör.

Den sjätte: Framprovocerad kräkning.

Den sjunde: Månadscykel och barnsäng.

Dessa omnämnda faktorer bryter fastan om följande tre villkor uppfylls:

Det första: Fastaren skall ha kunskap om domen och tiden.

Det andra: Fastaren skall inte ha glömt bort dem.

Det tredje: Fastaren skall ha gjort dem frivilligt.

Så om fastaren behandlas med koppning utan att veta att den bryter fastan, så är hans fasta giltig på grund av hans okunnighet om domen. Allâh (ta'âlâ) sade:

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

”Om ni här begår ett misstag, skall ni inte klandras för detta - nej, [det som är av betydelse är] vad ni innerst inne syftar till. Allâh är ständigt förlåtande, barmhärtig.”¹³

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

”Herre! Ställ oss inte till svars för glömska eller oavsiktliga fel.”¹⁴

Då sade Allâh:

”Det har Jag inte gjort.”

al-Bukhârî och Muslim rapporterade hur 'Adiyy bin Hâtim (radhiya Allâhu 'anh) lade ett svart snöre och ett vitt snöre under sin kudde som han sedan tittade på under tiden som han åt och drack. När han kunde se skillnaden mellan dem slutade han. Han trodde att det var betydelsen av Allâhs (ta'âlâ) ord:

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ

”Och ni får äta och dricka till dess den vita strimman av gryningsljuset kan urskiljas mot nattens mörker.”¹⁵

¹³ 33:5

¹⁴ 2:286

¹⁵ 2:187

När han berättade det för profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade han:

”Det handlar om dagsljuset och nattmörkret.”¹⁶

Han befallde honom emellertid inte att ta igen fastan.

Ett annat exempel är att personen tror att gryningen inte har slagit in respektive att solen har gått ned varpå han äter och det visar sig att han har fel. Även hans fasta är giltig eftersom han är okunnig om tiden. al-Bukhârî rapporterade via Asmâ' bint Abî Bakr (radhiya Allâhu 'anhumâ) som sade:

”En mulen dag under Allâhs sändebuds (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) tid bröt vi fastan. Efter ett tag kom solen fram.”¹⁷

Om det hade varit obligatoriskt att ta igen dagen skulle profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) klargjort det. Ty Allâh fullbordade religionen genom honom. Och om han hade klargjort det skulle följeslagarna förkunnat det. Ty Allâh har tagit på Sig uppgiften att bevara religionen. När vi vet att följeslagarna inte har förkunnat det vet vi också att det inte är obligatoriskt eftersom frågan är så pass viktig att den är omöjlig att försumma.

Detsamma gäller personen som glömmer att han fastar och börjar äta. Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam):

”Den som under tiden han fastar glömmer bort sig och börjar äta eller dricka, skall fullborda sin fasta. Det är ingen annan än Allâh som har gett honom att äta och dricka.”¹⁸

Rapporterad av al-Bukhârî och Muslim.

Likaså är fastan fortfarande giltig om fastaren tvingas äta, råkar svälja vatten när han sköljer munnen, tar ögondroppar som råkar gå ned i magen eller har en våt dröm. Ty inget av det omnämnda har skett frivilligt.

¹⁶ al-Bukhârî (1916) och Muslim (1090).

¹⁷ al-Bukhârî (1959).

¹⁸ al-Bukhârî (1933) och Muslim (1155).

Siwâk bryter inte fastan. Det är Sunnah för fastaren och andra att alltid bruka Siwâk på dagen. Fastaren får också mildra den höga hettan och törsten genom att bada och vidta andra åtgärder. Profeten (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) brukade hälla vatten på huvudet på grund av törst när han fastade¹⁹. Ibn ´Umar (radhiya Allâhu ´anhumâ) tog på sig blöta kläder när han fastade²⁰. Det hör till lättnaden som Allâh önskar oss. Lov och pris tillkommer Allâh för Hans favör och lättnad.

¹⁹ Abû Dâwûd (2365).

²⁰ Rapporterad av al-Bukhârî med en reducerad berättarkedja.

Tarâwîh

Tarâwîh är nattbönen som bes i samling i Ramadhân. Dess varaktighet är från 'Ishâ' till gryningen. Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) uppmuntrade till nattbönen i Ramadhân och sade:

”Den som ber under Ramadhâns nätter med tro och hopp kommer att få sina tidigare synder förlåtna.”²¹

al-Bukhârî rapporterade via 'Â'ishah (radhiya Allâhu 'anhâ) att profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) bad tillsammans med människorna de två första nätterna och att det kom fler människor för varje bön. Den tredje eller fjärde natten lät han bli att gå till moskén. Morgonen därpå sade han:

”Jag såg vad ni gjorde igår kväll. Det enda som hindrade mig från att komma ut till er var att jag fruktade att bönen skulle åligga er.”²²

Det var i Ramadhân.

Det är Sunnah att be elva Raka'ât. Efter varannan Rak'ah görs Taslîm. När 'Â'ishah (radhiya Allâhu 'anhâ) blev frågad om profetens (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) bön i Ramadhân sade hon:

”Allâhs sändebud (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) brukade inte be mer än elva Raka'ât, varken i Ramadhân eller annars.”²³

Rapporterad av al-Bukhârî och Muslim.

I ”al-Muwatta'” rapporteras det från Muhammad bin Yûsuf (som var pålitlig och stabil), från följeslagaren as-Sâ'ib bin Yazîd att 'Umar bin al-Khattâb befallde Ubayy

²¹ al-Bukhârî (2009).

²² al-Bukhârî (2012) och Muslim (761).

²³ al-Bukhârî (1138) och Muslim (764).

bin Ka'b och Tamîm ad-Dârî (radhiya Allâhu 'anhum) att be elva Raka'ât med människorna²⁴.

Dock är ingen skada skedd att be mer än elva Raka'ât. När profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) blev frågad om nattbönen sade han:

”Nattbönen är två och två. Om någon av er fruktar gryningen skall han be en Rak'ah som är Witr för det som han har bett.”²⁵

Rapporterad av al-Bukhârî och Muslim.

Det är däremot bättre och fullkomligare att be lika mycket som har nämnts i Sunnah, ta det lugnt och dra ut på bönen utan att besvära människorna.

Dagens överdrivet påskyndade bön är inte föreskriven. Den är till och med ogiltig om börens plikter och pelare blir lidande. Få imamer tar det lugnt under Tarâwîh. Det är fel. Imamen ber ju inte bara för sig själv, han leder även andra i bönen. Han är som en makthavare som ser efter människornas välgång. De lärda säger att det är föraktfullt för imamen att be så snabbt att samlingen inte hinner med plikterna.

Människorna bör slå vakt om Tarâwîh och inte gå miste om den genom att gå från en moské till en annan. Den som ber tillsammans med imamen till dess att han går iväg belönas för att ha bett hela natten ehuru han skulle gå och lägga sig efteråt.

Om inga provningar befaras är det även okej för kvinnorna att be Tarâwîh i moskén. Kraven är dock att de är kyskt klädda och oparfymerade.

²⁴ Mâlik (1/110).

²⁵ al-Bukhârî (990) och Muslim (749).

Allmosan och dess fördelar

Allmosan är en av islams plikter och islams viktigaste pelare efter trosbekännelsen och bönen. Dess plikt är bevisad i Qur'ånen och Sunnah och av muslimernas samstämmighet. Den som förnekar dess plikt är en otrogen avfälling som skall krävas på ånger. Antingen ångrar han sig eller också avrättas han. Den som inte betalar den utav snålhet eller låter bli att betala hela summan är orättvis och förtjänar Allåhs (ta'âlâ) straff. Allåh (ta'âlâ) sade:

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرًّا لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

”De som girigt behåller för sig själva det som Allåh i Sin nåd har skänkt dem skall inte tro att det blir till deras bästa. Nej, det kommer att vara ett ont för dem. På Uppståndelsens dag skall de bära det som de så girigt höll fast vid hängande om halsen. - Arvet efter himlarna och jorden skall tillfalla Allåh. Och Allåh är väl underrättad om vad ni gör.”²⁶

al-Bukhârî rapporterade via Abû Hurayrah (radhiya Allåhu 'anh) som berättade att Allåhs sändebud (sallâ Allåhu 'alayhi wa sallam) sade:

”För personen som fick egendom av Allåh och inte betalade allmosa på den kommer en kal orm med två svarta fläckar ovanför ögonen att visa sig på Domedagen. Den kommer att krama honom, bita tag i hans mungipor och säga: ”Jag är din egendom, jag är din skatt.”²⁷

Allåh (ta'âlâ) sade:

²⁶ 3:180

²⁷ al-Bukhârî (8403).

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ يَوْمَ
يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ لَأَنْفُسِكُمْ
فَدُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ

”Troende! Många rabbiner och kyrkans lärda män lägger med orätt beslag på [andras] egendom och spärrar Allåhs väg [för andra]. De som samlar skatter av guld och silver och inte ger av detta för Allåhs sak, låt dem veta att ett plågsamt straff [väntar dem] den dag då dessa [skatter] skall glödgas i helvetets eld och deras pannor, sidor och ryggar brännmärkas med detta [och en röst säger:] ”Detta är de skatter ni samlade för att i ensamhet [ruva över dem]; smaka nu det som ni lade på hög!”²⁸

Muslim rapporterade via Abû Hurayrah (radhiya Allâhu ‘anh) att profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) sade:

”Det finns ingen som äger guld och silver och låter bli att betala deras rättighet utan att han på Domedagen får plattor av eld som glödgas i helveteselden och sedan pressas mot hans sida, panna och rygg. Varje gång de svalnar värms de återigen upp under en dag som motsvarar 50.000 år till dess att slavarna döms.”²⁹

Allmosan har många religiösa, etiska och sociala fördelar däribland:

- 1 – Den utgör en av islams pelare som slavens lycka i de båda livet hänger på.
- 2 – Den bidrar med att slaven närmar sig sin Herre och får hans tro att stiga. Den är som all annan dyrkan.
- 3 – Den medför en väldig belöning. Allâh (ta’âlâ) sade:

²⁸ 9:34-35

²⁹ Muslim (987).

يُمَحِّقُ اللَّهُ الرَّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ

”Allâh utplånar vinsten av ockret men låter allmosornas värde växa.”³⁰

وَمَا آتَيْتُمْ مِّن رَّبٍّ لِّرَبِّو فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرَبُّو عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ

”Vad ni lånar ut i ockersyfte för att det skall växa [i värde] på bekostnad av [andra] människors egendom, växer inte [i värde] inför Allâh; men det ni ger av allmosor för att vinna Allâhs välbehag [välsignar Han] med en mångdubbel belöning.”³¹

Profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) sade:

”Ingen skänker en motsvarighet av en dadel från en lovlig inkomst utan att Allâh tar den i Sin högra Hand varpå den växer i den Nåderikes handflata så att den blir större än ett berg.”³²

Rapporterad av al-Bukhârî och Muslim.

4 – Allâh stryker synder via allmosan. Profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) sade:

”Välgörenheten släcker synderna liksom vattnet släcker elden.”³³

Välgörenheten här syftar både på den obligatoriska allmosan och den frivilliga välgörenheten.

Några av de etiska fördelarna är som följande:

1 – Allmosegivaren blir en av de givmilda och generösa.

³⁰ 2:276

³¹ 30:39

³² al-Bukhârî (1410) och Muslim (1014).

³³ at-Tirmidhî (2616) som autentiserade den, Ibn Mâdjah (9373) och Ahmad (3/321).

2 – Allmosan inger givaren nåd och empati för hans fattiga bröder – och den Nåderike benådar ju de nådiga.

3 – Ju mer man hjälper muslimerna ekonomiskt och fysiskt desto mer omtyckt och ärad blir man bland sina muslimska bröder.

4 – Allmosan renar givaren från snålhet och snikenhet. Allâh (ta'âlâ) sade:

خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا

”Tag då emot något av dem som offergåva; så renar du dem och hjälper dem att växa [i rättfärdighet].”³⁴

Några av de sociala fördelarna är som följande:

1 – Allmosan likviderar de fattigas behov.

De fattiga utgör majoriteten i samfundet.

2 – Allmosan stärker och upphöjer muslimerna.

Därför är kämparna för Allâhs sak en av allmosans berättigade målgrupper.

3 – Allmosan tar bort hatet och agget i de fattigas och utsattas hjärtan.

När de fattiga ser hur bra de rika har det utan att ta någon som helst del av det goda så finns det en risk att de börjar hata och hysa agg mot de rika därför att de nonchalerar deras rättighet och ignorerar deras behov. Den känslan upphör och ersätts istället med kärlek och harmoni när de rika ger dem en del av sin egendom en gång om året.

4 – Allmosan får egendomen att stiga tack vare dess vägsignelse.

Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade:

”Välgörenheten får inte egendomen att sjunka.”³⁵

³⁴ 9:103

³⁵ Muslim (2588), at-Tirmidhî (2029) och Ahmad (2/235).

Det betyder att om välgörenheten får egendomen att sjunka i kvantitet, så får den inte den att sjunka sett till välsignelsen och utökningen i framtiden. Faktum är att Allâh kommer att ersätta den och välsigna hans egendom.

5 – Egendomarnas omkrets utvidgas.

När egendomar spenderas utvidgas deras omkrets så att många människor nyttas av dem. Sådant är inte fallet om egendomarna endast cirkulerar mellan de rika.

Alla dessa fördelar bevisar att allmosan är nödvändig för individens och samhällets välgång. Fri är Allâh, den Allvise, den Allvetande, från brister!

Allmosan åligger särskilda egendomar, däribland guld och silver, om de uppnår den obligatoriska mängden. Den obligatoriska mängden för guld är 85 gram eller motsvarande värde i pengar. Den obligatoriska mängden för silver är 595 gram eller motsvarande värde i pengar. Den obligatoriska allmosan på dem båda är 2.5%. Det spelar ingen roll om guldet och silvret är i form av pengar, klimpar eller smycken. Utmed det är kvinnan skyldig att betala allmosa på sina smycken om de uppnår den obligatoriska mängden, utan hänsyn till om hon använder dem eller lånar ut dem. Beviset för det är de allmänna bevisen för allmosan på guld och silver. Bevisen i frågan är inte detaljerade. Likaså finns det specifika bevis för att allmosan på smyckena är obligatorisk ehuru de används. Exempelvis berättade 'Abdullâh bin 'Amr bin al-'Âs (radhiya Allâhu 'anhumâ) att en kvinna kom till profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) tillsammans med sin dotter som hade två guldarmband på sig. Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade:

”Betalar du allmosa på detta?” Hon sade: ”Nej.” Han sade: ”Skulle du glädjas över att Allâh ger dig två armband av eld på grund av dem?” Då kastade hon bort dem och sade: ”De är för Allâhs och Hans sändebuds sak.”³⁶

Ibn Hadjar sade i ”Bulûgh-ul-Marâm” att den är rapporterad av de tre och att dess berättarkedja är stark.

Likaså är det säkrare och det som är säkrare är också bättre.

Allmosan är också obligatorisk på handelsvaror som fastigheter, bilar, boskap, tyger och annat. Det är obligatoriskt att betala 2.5% på dem. Efter ett år skall varornas

³⁶ Abû Dâwûd (1563), at-Tirmidhî (637) och an-Nasâ'î (2479).

värde summeras varpå 2.5% betalas av värdet. Det spelar ingen roll om det är lägre, högre eller jämlikt med priset som varorna har köpts för. Dock är det inte obligatoriskt att betala allmosa på det som han själv använder eller hyr ut av fastigheter, bilar, utrustningar och annat. Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade:

”Muslimen är inte skyldig att betala allmosa på sin slav eller häst.”³⁷

Det är emellertid obligatoriskt att betala allmosa på hyran och guld- och silversmyckena efter ett år.

³⁷ al-Bukhârî (1464) och Muslim (982).

Allmosans berättigade målgrupper

Allâh (ta'âlâ) nämnde vilka målgrupper som är berättigade till allmosan när Han sade:

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسَاكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

”Välgöreheten är avsedd enbart för de fattiga och de nödställda och för dem som har hand om insamlandet av den och för att vinna hjärtan [för tron] och för att köpa människor ur fångenskap och slaveri och de skuldyngda och för [kampen] för Allâhs sak och för vandringsmannen. Detta har Allâh föreskrivit; Allâh är allvetande, allvis.”³⁸

De är nämligen åtta målgrupper:

Den första: De fattiga som inte har tillräckligt nog i ett halvår. Om en person inte har tillräckligt för att kunna försörja sig själv och sin familj i sex månader så anses han vara fattig. Till följd därav skall han och hans familj få vad som är tillräckligt i ett helt år.

Den andra: De nödställda som har tillräckligt nog i minst ett halvår men inte för ett helt år. De skall få så att det räcker året ut. Om en person saknar pengar men får inkomst på ett annat sätt såsom yrke, lön eller investering så att han klarar sig, har han ingen rätt till allmosa. Profeten (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade:

”Det är inte tillåtet att ge välgörehet till den rike eller till den starke som kan tjäna sitt levebröd.”³⁹

³⁸ 9:60

³⁹ Ahmad (4/244), Abû Dâwûd (1633), an-Nasâ'î (2598), Ibn Mâdjah (1841) och al-Hâkim (1/407) som sade att hadîthen är utmed al-Bukhârîs och Muslims villkor.

Den tredje: De som har hand om insamlandet av den. Dessa människor är utvalda av rikets högste makthavare. Deras uppgift är att samla in allmosorna, ge dem till de berättigade målgrupperna, bevara dem med mera. De skall få allmosor i enlighet med sitt arbete ehuru de är rika.

Den fjärde: Människor vars hjärtan man vill vinna. Dessa människor är stamhövdingar som inte har någon stark tro i hjärtan. De skall få allmosor för att få en starkare tro så att de kallar till islam och blir till fina förebilder.

Har en lekman med svag tro rätt till allmosan för att bli starkare? Vissa lärda anser det eftersom religiös nytta väger tyngre än en fysisk dito. Om den fattige skall få vad som stärker hans kropp, så är det än nyttigare att få något som stärker ens tro. Andra lärda anser inte det eftersom den stärkta tron är en privat ensak.

Den femte: Slavar. Detta omfattar slaven som köps för allmosorna för att frigges, slaven som försöker köpa sin frihet samt muslimska fångar som frigges mot betalning.

Den sjätte: Den skuldsatte. Om han inte kan betala tillbaka sin skuld skall han få allmosor så att han kan göra det. Denna målgrupp skall få allmosor för att betala sina skulder oavsett om de är små eller stora. Även om den skuldsatte är så pass rik att både han och hans familj har tillräckligt med uppehälle, så får han ta emot allmosor för att betala sin skuld. Det är dock inte tillåtet för långivaren att upphäva sin fattige låntagares skuld om syftet är att det skall vara hans allmosa.

Är det tillåtet att ge allmosor till låntagaren för att han skall betala av skulden om han är en fader eller son? De lärda har delade åsikter om det. Den korrekta åsikten är att det är tillåtet.

Det är också tillåtet att betala låntagarens skuld till långivaren utan låntagarens kännedom förutsatt att allmosegivaren vet att låntagaren inte förmår betala den.

Den sjunde: För Allåhs sak som är kamp för Allåhs sak. Kämparna skall få allmosor som skall räcka under deras kamp. För allmosorna skall de köpa utrustningar som de skall nyttja under sin kamp för Allåhs sak.

Till Allåhs sak hör även religiösa studier. Studenten har rätt till allmosor så att han kan köpa det som behövs till studierna liksom böcker och annat. Det enda undantaget är om han är rik och kan få tag på tillbehören i alla fall.

Den åttonde: Vandringsmannen. Det är resenären som har fastnat på vägen. Han har rätt till allmosor så att han kan ta sig hem igen.

Dessa målgrupper har alltså Allåh (ta'âlâ) nämnt i Sin skrift. Det är en plikt som härrör från kunskap och vishet – och Allåh är den Allvetande, den Allvise.

Det är inte tillåtet att spendera allmosorna på andra håll såsom moskébyggen och vägreparationer. Ty Allåh nämnde målgrupperna i ett begränsande syfte vilket betyder att det inte är tillåtet att töja på gränserna.

Om vi funderar på de olika målgrupperna, inser vi att vissa är personligen i behov av allmosorna medan andra är muslimerna i behov av. På så vis klargörs visheterna bakom den obligatoriska allmosan. En av dem är att allmosan bygger ett fromt, kompenserande och dugligt samhälle utmed möjligheterna. Islam försummar inte egendomarna och intressena som grundas på egendomar. Inte heller låter islam den snåle och glupske snåla fritt utmed sina begär. Det finns inget som vägleder till godhet och korrigerar människornas tillstånd som islam – och lov och pris tillkommer Allåh.

Zakât-ul-Fitr

Zakât-ul-Fitr är en plikt som Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) ålade i samband med Ramadhâns slut. ´Abdullâh bin ´Umar (radhiya Allâhu ´anhumâ) sade:

”Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) ålade muslimska slavar och fria, män och kvinnor, små och stora, att betala Zakât-ul-Fitr i form av en Sâ´ dadlar eller en Sâ´ korn och att den skulle betalas innan människorna begav sig till bönen.”⁴⁰

Rapporterad av al-Bukhârî och Muslim.

Maten skall utgöra råvarorna som äts av människorna. Abû Sa´îd al-Khudrî (radhiya Allâhu ´anh) sade:

”På profetens (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) tid betalade vi det på Fitr-dagen i form av en Sâ´ mat. Vår mat utgjordes av korn, russin, grynost och dadlar.”⁴¹

Rapporterad av al-Bukhârî.

Det är alltså ogiltigt att ge Zakât-ul-Fitr i form av pengar, madrasser, kläder, boskapsfoder, möbler och annat. Ty det motstrider profetens (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) order. Han (sallâ Allâhu ´alayhi wa sallam) sade:

”Den som utför en handling som inte stämmer överens med vår sak är avvisad.”⁴²

Det vill säga att utövaren får den avvisad.

En Sâ´ motsvarar 2040 gram fint vete. Det är det profetiska måttet för Zakât-ul-Fitr.

Det är obligatoriskt att betala Zakât-ul-Fitr innan ´Îd-bönen. Det är bäst att betala det innan ´Îd-bönen under ´Îd-dagen. Det är dock giltigt att betala det en eller två dagar

⁴⁰ al-Bukhârî (1503) och Muslim (984).

⁴¹ al-Bukhârî (1508) och Muslim (985).

⁴² al-Bukhârî (2697) och Muslim (1718).

innan 'Īd. Det är ogiltigt att betala det efter 'Īd-bönen. Ibn 'Abbâs (radhiya Allâhu 'anhumâ) berättade:

”Allâhs sändebud (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) ålade Zakât-ul-Fitr för att den fastande skulle renas från lättsinnigt tal och tvister och för att mata de fattiga. Den som betalar det innan bönen har betalat en godtagen allmosa och den som betalar det efter bönen har bara betalat en välgörenhet i mängden.”⁴³

Rapporterad av Abû Dâwûd och Ibn Mâdjah.

Men om han får reda på att det är 'Īd först efter 'Īd-bönen eller om han befinner sig på en öde plats eller där ingen är berättigad till Zakât-ul-Fitr, så är det giltigt att betala det när han kan och Allâh vet bättre.

Må Allâh hylla och sända fred över vår profet Muhammad, hans ätt och hans följeslagare.

⁴³ Abû Dâwûd (1609), Ibn Mâdjah (1827), ad-Dâraqutnî (2/138) och al-Hâkim (1/409) som autentiserade den och adh-Dhahabî höll med. God enligt al-Albânî i ”Sahîh Abi Dâwûd” (1420).